

Formulier voor het indienen van vragen voor de vragenweek

Naam: Michael Muijres

Fractie: Belang van Beek

Vragen bij agendapunt 6 Jaarstukken 2025 van de Commissie Bestuur, Sociaal, Maatschappelijk d.d. 30-6-2026.

De verwijzingen bij de vragen refereren naar de pagina's in bijgaande versie van de concept jaarrekening welke op dit moment de meest actuele is. Zodra de nieuwe definitieve jaarrekening er is, zullen de verwijzingen moeten worden aangepast.

Vraag 1: Definitieve jaarrekening en wethouderspensioenen

Wanneer ontvangt de raad de definitieve Jaarrekening 2025 waarin de door de accountant geconstateerde correcties met betrekking tot de pensioenverplichtingen van (oud-)wethouders volledig zijn verwerkt, inclusief de aangepaste openingsbalans per 1 januari 2025, de mutaties gedurende 2025 en de gevolgen voor het eigen vermogen, het rekeningresultaat en de financiële kengetallen?

Antwoord:

Op dit moment zijn wij in afwachting van de laatste gegevens en doorrekeningen vanuit de pensioenadministratie en onze accountant. De aanpassingen in de jaarstukken worden verwerkt in een erratum, waarin de financiële effecten op de openingsbalans, het eigen vermogen, het rekeningresultaat, de algemene reserve en de solvabiliteitsratio worden opgenomen. Wij sturen u dit erratum voorafgaand aan de commissievergadering toe. Wel merken wij hierbij op dat we voor een deel van de inhoud – specifiek de doorrekeningen – afhankelijk zijn van de tijdige oplevering door de eerder vermelde externe partijen (pensioenadministratie en accountant).

Vraag 2: Financiële impact pensioencorrecties

Kan het college een overzicht verstrekken van de financiële gevolgen van de correcties inzake de wethouderspensioenen, uitgesplitst naar:

- mutatie openingsbalans per 1 januari 2025;
- mutatie eigen vermogen;
- mutatie rekeningresultaat 2025;
- mutatie algemene reserve;
- mutatie solvabiliteitsratio?

Antwoord:

Zie de beantwoording bij vraag 1

Vraag 3: Verklaring resultaatontwikkeling 2025

In de Kaderbrief 2025 werd een resultaat van circa € 564.000 verwacht, in de Begroting 2025 circa € 205.000, in de Afwijkingenrapportage circa € 1.063.000 en in de Slotrapportage circa € 1.590.000. De Jaarrekening 2025 laat vóór verwerking van de pensioencorrecties een resultaat van ruim € 4 miljoen zien.

Kan van de € 4 miljoen aangegeven worden welk deel ziet op gebeurtenissen voor 2025 en kan van het restant een uitsplitsing worden gemaakt is incidenteel en structureel?

Antwoord:

Zoals vermeld in het accountantsverslag is er in het boekjaar 2025 voor € 61.000 aan leegopbrengsten onterecht verantwoord; deze opbrengsten hadden betrekking op eerdere jaren. Ten aanzien van de Algemene Uitkering is er weliswaar sprake van een positieve bijstelling van € 1.500.000 uit voorgaande jaren, maar dit betreft een wijziging in de verdeelmaatstaf die in 2025 met terugwerkende kracht is doorgevoerd.

Op pagina 292 van de Jaarrekening 2025 in Pepperflow staat een overzicht van alle incidentele baten en lasten per programma. De correctie van € 61.000 heeft betrekking op de structurele baten en heeft daardoor geen invloed op deze incidentele overzichten. Indien de betreffende leges in het juiste boekjaar waren verantwoord, zou het structurele jaarrekening-saldo over 2025 € 61.000 lager zijn uitgevallen.

Vraag 4: Asta-lening: zekerheden en voorziening (pagina's 40, 134, pagina 170)

Welke zekerheden waren verbonden aan de verstrekte lening aan Stichting Asta en wat was ten tijde van het verstrekken van de lening de waarde van deze zekerheden? Hoe verhoudt zich de voorziening tot de incidentele lasten met betrekking tot de uitstel aflossing lening?

Antwoord:

In de huurovereenkomst is opgenomen dat door de huurder aangebrachte voorzieningen bij beëindiging van de huurovereenkomst niet verwijderd mogen worden. Hierdoor werd geborgd dat de licht- en geluidsinstallatie bij beëindiging van de huur (vrijwillig of als gevolg van faillissement) eigendom van de gemeente zou worden. Ten tijde van het verstrekken van de lening was de waarde van deze zekerheid gelijk aan de hoogte van de verstrekte lening. De installatie is in 2022 aangeschaft en wordt in vijf jaar afgeschreven, waardoor de boekwaarde in de loop der tijd is gedaald. De actuele boekwaarde van deze zekerheid dekt inmiddels niet langer het volledige openstaande bedrag van de lening.

Het openstaande bedrag van de lening is gelijkgesteld aan de gevormde voorziening. De voorziening is daarmee in lijn met de verwachte oninbaarheid/het risico van niet-terugbetaling, mede gezien de beperkte actuele waarde van de onderliggende zekerheid.

Vraag 5: Gehanteerde krimpveronderstellingen

In de Jaarrekening 2025 wordt op meerdere plaatsen verwezen naar krimp als relevante factor voor beleid en investeringen.

Zo wordt op pagina 86 gesteld dat het bestaande aanbod aan gemeentelijke accommodaties onder druk staat omdat "krimp en vergrijzing het draagvlak voor de accommodaties verminderen". Daarnaast wordt op pagina 252/253 bij het project *Upgrading Carmelwijk* als doelstelling genoemd dat de wijk beter bestand moet zijn tegen "de gevolgen van krimp".

Tegelijkertijd blijkt uit dezelfde jaarrekening dat het inwonertal van de gemeente Beek is gestegen van circa 15.817 inwoners in 2022 naar circa 16.251 inwoners in 2025.

Kan het college aangeven:

- a. Op welke actuele bevolkings- en huishoudensprognoses de in de jaarrekening genoemde verwijzingen naar krimp zijn gebaseerd?
- b. Achten het college krimp nog steeds een realistisch uitgangspunt voor de gemeente Beek voor de middellange en lange termijn?
- c. In hoeverre zijn het accommodatiebeleid, ruimtelijke plannen en woningbouwprogrammering nog gebaseerd op eerdere krimpscenario's?
- d. Hoe verhouden de in de jaarrekening genoemde krimpveronderstellingen zich tot de feitelijke bevolkingsontwikkeling van de afgelopen jaren en de huidige woningbouwopgave binnen de gemeente?
- e. Is het college voornemens de gehanteerde demografische uitgangspunten te actualiseren indien deze nog gebaseerd zijn op oudere krimpprognoses?
- f. In de portefeuilleverdeling op pagina 202 van de Jaarrekening 2025 is "Krimp" opgenomen binnen de portefeuille van wethouder Dirx. Kan het college aangeven welke beleidsopgaven en werkzaamheden momenteel onder dit portefeuilleonderdeel vallen?

Antwoord:

De verwijzingen naar krimp in de Jaarrekening 2025 moeten worden geplaatst tegen de achtergrond van eerdere demografische prognoses voor Zuid-Limburg en de Westelijke Mijnstreek, waarin lange tijd rekening is gehouden met bevolkingsdaling, huishoudensverdunding en vergrijzing. De recente feitelijke ontwikkeling in Beek laat echter een genuanceerder beeld zien. Het inwonertal van de gemeente Beek is de afgelopen jaren licht gestegen dan wel gestabiliseerd. Tegelijkertijd is nog steeds sprake van vergrijzing en van natuurlijke krimp: er overlijden meer mensen dan er worden geboren. De positieve bevolkingsontwikkeling wordt vooral beïnvloed door migratie en instroom van nieuwe inwoners.

Het college beschouwt algemene bevolkingskrimp daarom niet langer als zelfstandig of eenduidig uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid. Voor actuele beleidskeuzes wordt gewerkt met recente bevolkings- en huishoudensgegevens, actuele regionale en provinciale prognoses en de inzichten uit onder meer de woningbouwprogrammering. Daarbij wordt niet uitsluitend gekeken naar het totaal aantal inwoners, maar ook naar huishoudensontwikkeling, leeftijdsopbouw, verhuisbewegingen, woonbehoefte en leefbaarheid in de kernen.

Voor het accommodatiebeleid, ruimtelijke plannen en de woningbouwprogrammering betekent dit dat niet wordt gestuurd op afbouw vanwege krimp, maar op toekomstbestendigheid, betaalbaarheid, passende voorzieningen en de juiste woningen op de juiste plek. Eerdere verwijzingen naar krimp in beleidsstukken of projectomschrijvingen worden waar nodig geactualiseerd of genuanceerd. Daarbij past in veel gevallen beter de bredere term "demografische ontwikkeling", omdat het niet alleen gaat om mogelijke bevolkingsdaling, maar ook

om vergrijzing, veranderende huishoudenssamenstelling en verschuivende woon- en voorzieningsbehoeften.

De huidige woningbouwopgave bevestigt dat beeld. De gemeente Beek zet in op toevoeging van passende woningen voor starters, senioren en andere doelgroepen, mede om doorstroming te bevorderen en de leefbaarheid in de kernen te versterken. Deze inzet is niet gebaseerd op een klassiek krimpscenario, maar op de actuele behoefte aan betaalbare, levensloopbestendige en toekomstbestendige woningen.

Het college zal bij toekomstige actualisaties van beleidsstukken, projectomschrijvingen en P&C-documenten scherper formuleren welke demografische uitgangspunten worden gehanteerd. Voor zover de term “krimp” nog voorkomt als historische of administratieve aanduiding, wordt beoordeeld of deze nog passend is. Waar dat niet het geval is, wordt deze vervangen door een actuelere en genuanceerdere duiding.

Voor zover in de portefeuilleverdeling de term “krimp” is opgenomen, betreft dit geen afzonderlijke actieve beleidsopgave gericht op bevolkingsafname. Het onderwerp raakt vooral aan bredere ruimtelijke en maatschappelijke vraagstukken, zoals wonen, leefbaarheid, voorzieningen, vergrijzing en demografische ontwikkeling. Bij een volgende actualisatie van de portefeuilleverdeling kan worden gezien of deze benaming nog aansluit bij de huidige beleidspraktijk.

Vraag 6: Kerktoren St. Martinus

In de media is aangegeven dat voor herstel van de scheve toren van de St.-Martinuskerk circa € 1 miljoen aanvullende financiering benodigd is en dat gemeente en provincie hebben aangegeven geen aanvullende bijdrage te verstrekken.

Kan het college aangeven:

- a. welke financiële en beleidsmatige afwegingen aan dit standpunt ten grondslag liggen;
- b. of alternatieve financieringsconstructies zijn onderzocht;
- c. en welke risico's het college ziet indien het herstel uiteindelijk geen doorgang vindt?
- d. Is er gezien de grote en onverwachte financiële meevaller in 2025 geen ruimte om alsnog geld voor herstel te reserveren eventueel in combinatie met een grotere toeristische rol voor het kerkgebouw middels belichting?

Antwoord:

- a. De gemeente Beek heeft reeds een financiële bijdrage van € 330.000 beschikbaar gesteld voor het herstel van de toren van de Sint-Martinuskerk (€ 40.000 in 2022 en € 290.000 in 2025). Daarnaast heeft de Provincie Limburg een bijdrage van € 550.000 verstrekt. Hiermee is sprake van een substantiële publieke bijdrage aan het herstelproject.
Bij de behandeling van de tweede aanvullende gemeentelijke subsidie heeft de gemeenteraad expliciet aangegeven dat de gemeentelijke bijdrage als toereikend dient te worden beschouwd, mede gelet op de omvang van de reeds verstrekte publieke ondersteuning. Het college beschouwt deze uitspraak als het financiële kader waarbinnen wordt gehandeld.
- b. De stichting is ambtelijk gewezen op de mogelijkheden van de aankomende subsidieregeling van het Rijk. Het ligt primair op de weg van de eigenaar en initiatiefnemer om aanvullende financieringsbronnen en subsidiemogelijkheden te verkennen. Er is geen formeel verzoek om aanvullende financiering ontvangen. Daarom heeft het college geen beoordeling gemaakt van mogelijke aanvullende gemeentelijke financieringsconstructies.

Naar aanleiding van het krantenartikel werden wij verrast over een in het artikel genoemde mogelijke functiewijziging. Wij hebben een afspraak gemaakt met het kerkbestuur om de stand van zaken door te nemen.

- c. Het college acht de Sint-Martinuskerk en haar toren van grote cultuurhistorische en beeldbepalende waarde voor Beek. Indien herstel op termijn geen doorgang vindt, kan dit leiden tot verdere vertraging van de restauratieopgave en mogelijk tot een verdere technische achteruitgang van het monument. Daarnaast kan dit gevolgen hebben voor het gebruik en de beleefbaarheid van het gebouw en voor de cultuurhistorische uitstraling van het centrum van Beek. Het college beschikt echter niet over actuele technische informatie waaruit kan worden afgeleid welke concrete gevolgen het uitblijven van herstel op korte of langere termijn zal hebben.
- d. De incidentele financiële meevaller over 2025 leidt niet automatisch tot nieuwe bestedingsruimte voor afzonderlijke projecten. Eventuele aanwending van incidentele middelen vraagt om een integrale afweging binnen de reguliere planning- en controlcyclus en binnen de door de gemeenteraad vastgestelde financiële kaders. Daarbij weegt het college mee dat de gemeenteraad eerder heeft uitgesproken dat de reeds verstrekte gemeentelijke bijdrage als toereikend moet worden beschouwd. Op dit moment ziet het college daarom geen aanleiding om aanvullend budget voor dit project te reserveren. Zoals aangegeven volgt er snel een overleg met het kerkbestuur.

Vraag 7: Bestemming incidentele meevallers

Gelet op het positieve rekeningresultaat 2025 en de aangekondigde voorbereiding op de financiële opgave vanaf 2028, welke uitgangspunten hanteert het college voor de bestemming van incidentele meevallers? Worden hierbij ook maatschappelijke opgaven en risico's betrokken waarvoor momenteel nog geen financiële dekking beschikbaar is?

Antwoord:

Het college hanteert als uitgangspunt dat incidentele meevallers uitsluitend worden ingezet voor incidentele doeleinden of worden toegevoegd aan de reserves. Conform de Nota reserves en voorzieningen worden onttrekkingen aan reserves niet gebruikt om structurele, jaarlijks terugkerende lasten te dekken (met uitzondering van de reservedekking voor kapitaallasten). Ook de toezichthouder stelt, vanuit het oogpunt van reëel en structureel begrotingsevenwicht, dat incidentele baten niet ingezet mogen worden voor structurele lasten.

Met het oog op de grote financiële opgave die vanaf 2028 op de gemeente Beek afkomt, kiest het college er primair voor om incidentele meevallers toe te voegen aan de Algemene Reserve. Dit vergroot onze weerstandscapaciteit, waardoor we in de toekomst financiële schokken beter kunnen opvangen en verbetert onze solvabiliteit. Incidentele lasten kunnen vervolgens, conform het beleid, ten laste van deze Algemene Reserve worden gebracht.

Indien er sprake is van urgente maatschappelijke opgaven die om financiële dekking vragen, kan het college de gemeenteraad voorstellen een incidentele meevaller gericht te bestemmen. Dit gebeurt via een overheveling van de Algemene Reserve naar een bestemmingsreserve of een specifiek krediet, en vereist voorafgaande instemming van de gemeenteraad.